

BUTLLETÍ
DEL
CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

BUTLLETÍ

DEL

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

1915

VOLUM XXV.

BARCELONA

TIPOGRAFIA «L'AVENÇ» : RAMBLA DE CATALUNYA, 24

1915

Butlletí

del

Centre Excursionista de Catalunya

REPARTIMENT DE PREMIS

ALS GUANYADORS DE LA CURSA DE RESISTENCIA
PORTADA A CAP A LA MUNTANYA DE SANT LLORENÇ
DEL MUNT EL DIA 20 DEL PRÒXIM PASSAT DESEMBRE

EL dia 19 del corrent se celebrà, en el saló d'actes del nostre CENTRE, davant de nombrosa concurrència, la festa del repartiment de premis als guanyadors de la cursa de resistència que la Secció de Sports de Muntanya organitzà en la nostra veïna muntanya de Sant Llorenç del Munt. Ocupà la presidència el qui la té del CENTRE, D. César A. Torras, seient a la seva dreta el president de dita Secció, D. Lluís Valls, i a l'esquerra el capità d'Enginyers D. Mario Giménez en representació dels Boy-Scouts de Barcelona. Oberta la sessió, la presidència concedí la paraula al Sr. Valls, qui obrí l'acte llegint el parlament que es transcriu a continuació:

Discurs del senyor president de la Secció de Sports

Al constituir, en 1908, junt amb altres companys, la nostra Secció de Sports de Muntanya, ho férem principalment a fi de conrear l'excursionisme muntanyenc, a l'objecte de fomentar l'amor vers les nostres serralades, contribuint a llur major coneixement i fent néixer o revifar l'afició a les mateixes, divulgant llurs belleses i fent remarcar les excel·lències de la vida en llur contacte.

Les excursions en totes les èpoques de l'any, els acampaments organitzats, i la celebració dels diversos Concursos de sports d'hivern, són prova palesa dels nostres treballs i de la nostra finalitat.

Tots aquests actes han tingut un mateix fi, un mateix èxit : cridar la gent a muntanya, fent-la gaudir en la contemplació de bells espectacles; fer que petgessin les nostres serralades moltes persones que d'altra manera no ho haurien fet. Diguin-ho, si no, aquells vistosos aplecs de Matagalls, de la Molina, del Taga, etc., que ens ompliren de satisfacció i esperança.

Doncs bé : an aquest mateix objecte organitzàrem la cursa Sant Llorenç del Munt .

Son fi primordial : atreure la gent vers la muntanya. Son fi secundari : contribuir a l'educació física del nostre jovent per medi d'un sport ben saludable, realitzat amb les degudes garanties.

Si sa realització estigué d'acord amb el nostre intent, ho diràn els que la presenciaren i els que sentiràn la ressenya que seguidament vos en farà el senyor secretari. Jo sols haig de remarcar que amb aital motiu, i malgrat el mal temps que féu, foren alguns centenars les persones que es traslladaren a Sant Llorenç, el dia 20 de desembre prop-passat, amb el pretext o motiu de presenciar aquella cursa. I això és ja un èxit.

Per altra part, la cursa fou per ella mateixa interessant i profitosa, i amb ella havem estimulat a altres entitats a seguir el nostre exemple. I, això sols, augmenta el nostre èxit.

No em resta, en nom de la Secció, sinó donar les gracies a tots els que an ell han contribuït amb la llur cooperació; demanar, als que m'escolten, un aplaudiment per als vencedors i per als vençuts, ja que tots es portaren com a bons; i fer avinent que, si no ens manca la vostra adhesió, continuarem la nostra tasca per amor al CENTRE i per amor a les nostres muntanyes.

LLUÍS VALLS

Molts aplaudiments seguiren al parlament del Sr. Valls, prenent llavors la paraula D. Joan Danès, qui va llegir, igualment, el següent treball:

A propòsit de la cursa Copa Sant Llorenç del Munt

No voldria pas que les poques paraules que penso endreçar-vos resultessin per a vosaltres un desencant : al contrari, voldria que us donessin la mateixa satisfacció que jo tinc de poder dir-vos-les, malgrat no tinguin més mèrit que la bona intenció que les dicta.

I, malgrat no ésser jo tampoc el més autoritzat per a declarar-ho, permeteu-me que al començar afirmi, amb tot convenciment, que no

hi ha a Catalunya una entitat que com el nostre estimat CENTRE EXCURSIONISTA estigui en condicions de respondre, com respòn ell, a totes les necessitats del país, en consonància amb els avenços del temps, en que arreu se preconitza l'educació física com una companya inseparable de l'educació cultural. Així, el nostre CENTRE, per sa acció espiritual està al nivell de les societats culturals de més empena, i per sa acció material es col·loca al costat de les més preclares societats d'educació física.

Jo mateix, a pesar de ma insignificància, ho preveia, tres anys ha, en un article publicat en el nostre BUTLLETÍ i en el qual tractí de demostrar que l'excursionisme sportiu havia d'ésser un poderós auxiliar de l'excursionisme d'estudi, de l'excursionisme practicat gloriósament en tot instant pel nostre CENTRE.

Al fundar la Secció de Sports de Muntanya, deia jo en aquell article, «ben prompte es vegé, amb tot i les exageracions que es poguessin realitzar, lo que podria valer, representar i assolir una Secció formada per l'element jove, ple d'il·lusions, que a l'estudi associaria l'acció, que a la cultura intel·lectual associaria l'educació física, l'educació que no descuiden els pobles forts, els pobles que estàn convençuts que trista cosa és la civilització si amb ella desapareixen el vigor i la fortalesa; perquè les civilitzacions s'enamoren excessivament de l'imperi de la raó i de la llei, i abandonen el culte a l'imperi de la força, que, en la qüestió de vida o mort de pobles, és sempre el que triomfa. Per això l'història diu *barbres* als pobles nous, incivilitzats, però braus i forts, que sotmeteren pobles vells i de civilització esplèndida, pobles que moriren perquè estaven acostumats a la vida placívola i regalada, i no s'avenien a practicar, ni per passatemps, la vida de sacrifici, d'activitat corporal i de perills que els hauria habilitat per a la defensa de la patria, suprema aspiració que ha de tenir un poble.»

Doncs bé : de llavors ençà havem arrelat ja fortament lo sport dins nostre CENTRE i havem aconseguit reunir-hi en bella harmonia l'intel·lectualitat, patrimoni dels pobles vells, plens de seny i sabiduria, i l'activitat corporal, patrimoni dels pobles nous, plens de valor inconscient, però forts i entusiastes. Lo que vol molta cura és saber casar aqueixos oposats elements i mantenir-los en constant equilibri; perquè així com el predomini del seny porta a una, si no inacció, resolució tardana en quant s'entreté en calcular les més remotes conseqüències d'una qualsevolga acció, així el predomini de l'acció sense seny pot portar a una mena de barbaria.

Són dues cultures que vénen a representar la teoria i la pràctica de les coses. La teoria, en el nostre cas la cultura, dicta lo que tindria

de fer-se; però ve la pràctica en sa acció, que no està per averiguacions ni subtileses, i obra de la manera que més bé li escau, i sovint desfà en un sant-i-amén tot lo que amb més seny ha proposat la teoria. Vegi's, si no, com vint segles de civilització cristiana no han servit per evitar cap guerra, ni en nostres dies l'europea, que tant esgarrafa i esma-perd.

Així la cultura excursionista diu que per enfortir el cos no cal velocitat en la marxa, ni s'han de tragar quilometres, ni ningú s'ha de convertir en salta-marges : cal només mètode, calcular bé les distàncies i fer-les sens presses ni perills, perquè és d'aqueixa manera que completen l'aital enfortiment el baf vivificador del camp, l'aire sanítos que reconforta, l'escalfor del sol que enrobusteix. Però ve la pràctica i, no hi pot fer mes, té d'exagerar la seva actuació, unes voltes per defecte, altres per excés, ara obligada per força major, ara impulsada pels defectes inherents a la naturalesa humana, i sempre oposant-se als preceptes de la teoria, com si hi estigués del tot renyida. Així veiem, en qualsevulga excursió, la que més profitosa resulti, que l'un perquè vol anar al davant (ningú pot amagar l'amor propi), i l'altre perquè ses forces no li permeten més que anar esbufegant al darrera, tots se cansen inútilment.

De manera que, si la cultura no pot en absolut imposar sos principis ni als casos més senzills de la pràctica de l'excursionisme, molt menys podria reduir les pràctiques d'educació física que avui s'estilen i en que les exageracions hi són evidents. Però com que la fórmula de la vida fecunda no és esperar, sinó fer, segons deia l'altre dia un distingit publicista, veus-aquí que a l'excursionisme cultural li ha semblat més natural i lògic adaptar a la pràctica, en allò que es pugui, els principis en que aquell s'apoya, que no pas esperar que la pràctica, caigudes les exageracions, que per ser-ho sempre cauen, s'emmotlli per ella sola en els principis de la teoria.

De no fer-ho així, el CENTRE EXCURSIONISTA hauria pogut colzejar-se amb aquells homes massa pensadors que estan en pugna i no conviuen amb la societat que els rodeja, i que voldrien que fos perfeta, essent així que la perfecció humana no existeix ni existirà mai : doncs així, si el nostre CENTRE hagués continuat encastellant-se amb la seva cultura, tancant-se com en una torre de vori, no hauria evolucionat al compàs dels temps, ni hauria aplicat la seva acció, sempre seriosa, als gustos i costums d'avui, ni hauria tractat d'encaminar i reduir les exageracions que es noten i que, ben orientades, poden donar bellíssims resultats.

Per ço, el CENTRE, sense abandonar ses antigues llars (això mai), sortí a orejar-se dels temps moderns; i ja és grossa la suma dels triomfs

assolits, i n'és un dels més preclars l'espectacle que veiem aquí en aquests moments : veiem aquí reunits a molts dels actuals atletes del sportisme formant un brillant estol, i tot en ells és joventut, és força, és confiança en ells mateixos, és vida, vida real i plena, com la natura en primavera. Ells no amiden les distàncies : les salven; ells no calculen els perills : s'hi aventuren i els eviten; lo que es proposen executen; i, si se'ls demanés un impossible, un impossible intentaríen. Representen l'acció, l'acció material constant i vigorosa. Però ara noti's el triomf : ells es troben reunits precisament en un casal on tot és estudi, on no es fa res que no reporti un bé espiritual, immediat; on, en una paraula, tot és cultura, la cultura que ha desvetllat i fet progressar el nostre poble, la cultura que jamai ha reparat ni en afanys ni en sacrificis per aconseguir la glorificació espiritual de la nostra estimada Catalunya.

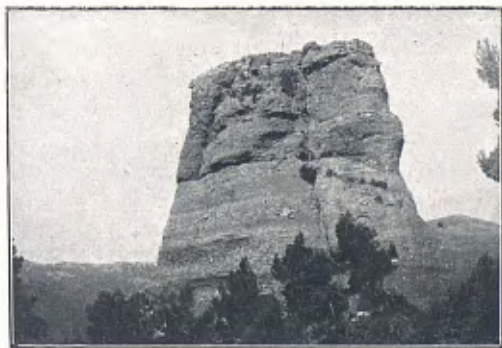
No es pot pas dir, doncs, lo que molts i molts diuen i creuen (jo respecto llur pensar) que la Secció de Sports apar deslligada dels propòsits i finalitats del nostre CENTRE, com si la Secció fos una mena de societat que visqués dins una altra societat, com si totes les Seccions no desenrotlessin llurs iniciatives sota la suprema direcció de la Junta Directiva, com si en qualsevolga manifestació de les Seccions no hi prenguéss part tot el CENTRE, per més que a Terrassa, per causes especialíssimes, no hi pogué concórrer més representació de la que hi hagué.

I els tals pregunten, com molts m'han preguntat a mi : « — Bé, però què vol dir la paraula *sport* aplicada a l'excursionisme? » Es clar que, preguntat així, lo sport no serviria pas per cap fi pràctic, ni, considerada en ella mateixa, cap fi pràctic aconsegueix la darrera cursa celebrada. Perquè, a l'excursionisme cultural, certament, res li importa que de Terrassa a dalt la Mola hi hagi tres hores, segons hi havia fins ara, com que s'hi vagi i torni, d'ençà de la cursa, en una hora i mitja llarga : lo únic que succeirà és que seràn molts que en endavant no gosaràn dir el que ells tarden en anar-hi.

Però havem de considerar que la paraula *sport*, ni aplicant-la en qualsevolga manifestació on més bellament i encertadament es presenti, tampoc reporta, com a utilitat i finalitat general, més que l'enfortiment dels que el practiquen : tal passa en el football, en la natació, en l'esgrima, en el tennys, en el patinatge... Mes aqueix enfortiment ja és en si cosa de gran transcendència, puix des que a Espanya tenim el servei militar obligatori s'ha comprovat que, dels fills de la classe mitjana i aristocràtica, solament els avesats al sport tenen resistència per soportar el pes de les motxilles i les fatigues d'una

EL MASSIÇ DE LA MOLA, VIST DES DE PROP DE CAN ROBERT

CAVALL BERNAT

marxa : els altres, els altres els pugen als carros dels regiments per a befa de llurs companys.

I no és això poca cosa, no; perquè en la guerra europea s'ha demostrat, per cert ben tristament, que sols els forts, els valents, els avesats als sacrificis corporals, poden sofrir les inclemències del temps, les incomoditats del desterro, el viure en trinxeres amagats sota terra com altres gnoms, el tenir d'avançar en marxes llargues i rapidíssimes, el no menjar ni dormir convenientment, i l'estar, en una paraula, voltats a tota hora de perills, arribant a considerar-se com perill menor el de la mort, sempre desapiadada i engolidora. I aital guerra ha demostrat encara quelcom més : ha demostrat la gran conveniència que els soldats coneguin la topografia de la comarca on operen, així per estalviar baixes inútils com per saber orientar-se en cas de perdre's o caure mig ferits.

I ço és lo que fa la nostra Secció : no sols habilita lo sport per vigoritzar el cos, sinó que hi acobla un fi altament patriòtic : porta els sportistes a muntanyes per ells desconegudes, i els les fa córrer de tal manera que fins les apamen amb la suor de llurs cossos. No hi ha millor manera de fer conèixer una cosa. Però aquesta és victòria parcial davant les grans gentades que la Secció, en virtut de ses actuacions, ha sabut treure de casa per portar-les també a muntanya a enfortir-se i a sofrir tota mena d'incomoditats, boi fent conèixer la patria, boi acostumant al sacrifici a persones que, en la ciutat, ni per donar quatre passos deixen el carruatge.

D'on se dedueix, en conseqüència, que el nostre CENTRE, per una banda, contribueix ben esplèndidament a posar en pràctica l'idea que per sort ve de temps arrelant a Catalunya : la d'enfortir la nostra raça raquítica i decadent, raquítica i decadent perquè hi ha feblesa de cos; i com la feblesa de cos porta inevitablement l'amollament de l'esperit, d'aquí el que es vegin les nostres actuacions mancades d'orientació vera, de fe, de voluntat i de confiança en el nostre valer i en les nostres forces. Quan la malastrugança ens aclapara diem com els moros: « — Estava escrit ». I és que la nostra acció, tal com la practiquem avui, ens col·loca en el cap-vespre de la vida : som com els vells que tenen grans idees, mes no salut per executar-les. Compte, si podeu, el gran nombre de definidors patris; compte, si podeu, el gran nombre de congressos que arreu se celebren : tot és dir solucions, tot és aprovar proposicions, tot és votar conclusions; però el fet no es consagra, no tenim ànim per a l'acció... Ço és senyal de mort; i si no volem morir, per tant, pensem menys i obrem més; eduquem-nos en el sacrifici corporal, que és el que portarà el renove-

llament de l'esperit, el qual també sabrà sacrificar-se quan convingui. No cerquem subterfugis per estalviar-nos de treballar, de moure'ns i de fer : al contrari, cerquem el treball i trobarem la vida.

I, per altra banda, la Secció contribueix també esplèndidament a fer patria, perquè «la basa del patriotisme — deia no fa molt l'Azorín, retraient-ho d'en Montesquieu — és la geografia. No aimarem el nostre país, no l'aimarem bé, si no el coneixem.» Doncs veus-aquí com la nostra Secció, al portar les gents a muntanya, les gentades que abans deia, ha aconseguit, com aconseguirà endavant, que es vagin coneixent les belleses de la nostra patria. Ans d'air, com si diguéssim, va fer conèixer el Montseny (el tant bell Montseny que ja se'l bateja amb l'airós nom de *Suiça en petit*); air feia conèixer el Pireneu altívol i nevat, capçalera esplèndida de la nostra estimada Catalunya : avui ha tocat el torn de fer conèixer l'encara massa ignorada muntanya de Sant Llorenç del Munt, la muntanya que fa de llaç d'unió de les dues que Mn. Cinto considerava com els pits de Catalunya : Montseny i Montserrat; la muntanya on se troba tota bellesa, puix posseeix un mirador immens, monolits i coves, cingleres esfereïdores i vertiginoses canals, i valls i fonts rialleres. Qui en vulgui saber el passat, allà hi ha una historia interessant; qui desitgi llegendes, allà n'hi ha de meravelloses. La geologia hi té un dels més curiosos fenomens que explica; i per les dites populars, que sovint no fal·leixen, el conreador de la meteorologia podria esbrinar quelcom de ço allà característic. Fins per ses condicions climatològiques és fama que s'hi curen algunes greus malalties.

Doncs, en el dia que se celebrà la cursa per la Copa de Sant Llorenç del Munt, malgrat el temps rúfol que feia, una gentada immensa invadí aquesta muntanya per presenciar, sí, el pas dels nostres atletes, la nostra excusa; però es trobaren de ple amb mil incomoditats inacostumades, i, mentre s'esperaven, per matar el temps contemplaven alguna que altra de les belleses de tant superba muntanya. En una paraula, que el CENTRE EXCURSIONISTA aconseguia una pila de fins pràctics alhora, i fins particularment un meu estimat company pogué convèncer a uns pageços de la rodalia que nosaltres, contra costum fortament estès, no hem treballat mai per cap interès material, sinó que treballem per un ideal, que és fe en nosaltres mateixos, que és amor vers la patria (que volem conèixer i fer conèixer) i és devoció, en quant obra de Déu, vers la natura, que ens extasia en sos espectacles: l'hivern per sa desolació, la primavera per son renovellament, els dies clars per la serenitat de les muntanyes, els ennuvolats pels canviants de llum de les boires, i l'aigua per sa saó i el sol per son alè fecundant. Era, aquesta, massa contestació a la pregunta que els

aitals pagesos havien fet : havien preguntat si el Govern ens pagava perquè demà fóssim guies de l'exèrcit... « — Doncs sí — s'havia d'haver dit: — tindria de fer-ho, perquè nosaltres, igual que vosaltres, serviríem per conduir la nostra gent si s'hagués de defensar l'independencia de la nostra patria; i la gent de ciutat, com vosaltres, seria també prou robusta i forta per suportar les fatigues de la campanya. I veieu? veieu aquests corredors lleugers com isarts? Doncs aquests servirien, millor que vosaltres, per portar avisos que no es poguessin confiar al telefon ni al telégraf... perquè ja veieu com corren i corren...»

Que precisament ço últim me ve a pèl per a contestar també als que ens han criticat (i jo respecto l'opinió) dient que lo que hem volgut, en aqueixa cursa última, és reventar, de tant córrer, els corredors. Si és tot lo contrari! si, perquè no es reventessin, els obligaren a parades forçoses i els fixaren temps per al pas de la carretera, i, suprimint l'individualisme (perquè a voltes un individu massa nerviós, o massa ple d'amor propi, no s'adona que es perjudica), s'exigí que la cursa es fes per equips de tres, per lo qual, si per cas, tots tres havien de perdre alhora el cap (cosa ja moltíssim més difícil), a l'ensem que així assolíem que si l'un d'ells, per una caiguda o per caure malalt, no pogués continuar la cursa, tingués assistència i auxili immediatament.

I, a més, cal tenir present que la cursa era la primera que d'aquesta classe realitzava la Secció, i que venia a ésser com un assaig, del qual restem més que satisfets, per son èxit i per son resultat profitós. Profitós perquè un dels equips ha ensenyat als excursionistes la manera pràctica de córrer la muntanya amb regularitat i quasi sense cansar-se. I ço tampoc és poca cosa, perquè ¡quants i quants dels que anem pel món, per falta de regularitat perdem temps preciosos, i a última hora tenim de córrer, materialment córrer desbocats, per arribar a temps a l'últim tren i malmetre en una estona tot l'encant d'una excursió!... A més, s'ha demostrat la conveniencia d'organitzar també marxas de jornada llarga, a fi que hi puguin prendre part molts elements que ara no n'hi prengueren, atès que una cosa és lleugeresa i altra és resistencia. De faisó que des d'aquí ho proposo a la digna Junta de la Secció, no dubtant que assolirà un tant falaguer èxit com l'obtingut en la cursa de que estem tractant.

Perquè no es podia pas somniar que fos tant grandios. Digui-ho, si no, l'organització completa i previsorà que fins en els més mínims detalls ha presidit i que féu exclamar a un dels *équipiers*, com si resumís i compendiés totes les felicitacions rebudes : « — Fins un equip de nens podia córrer sense por de cap mena! » Digui-ho també el nombre dels equips inscrits i els dinou que acabaren la carrera, essent tots

EL MASSIÇ DE LA MOLA, DES DEL CAVALL BERNAT

VISTA DE LA MOLA I DEL MONESTIR

aquests mereixedors de premi, en quant la compliren en molt menys temps del que s'havia de suposar. I digui-ho així mateix aquella sessió celebrada a Cà la ciutat de Terrassa, magnífic coronament de la festa, on se proclamà el resultat del Concurs i on tinguérem el plaer d'oír els discursos eloqüentíssims del quefe dels Exploradors Barcelonins i del senyor arcalde de Terrassa, sobre tot el d'aquest, tant concienciós i apropiat, que res més nosaltres tinguérem d'afegir sinó paraules d'agraïment vers tant dignes autoritats, vers l'humanitaria i ben organitzada corporació de la Creu Roja de Terrassa, que tant brillantment realitzà la missió que se li havia encomanat, vers els Exploradors Barcelonins, que donaren un gran lluïment a la festa, i vers aquella gentada (tot Terrassa, es podria dir), que tant i tant s'interessà per la festa. En coronació també del nostre agraïment, tributem-los des d'aquí un aplaudiment entusiasta.

Tributem-lo també al Centre Excursionista del Vallès per sa valiosa i desinteresada cooperació, i al de Terrassa per haver caigut asobre d'ell una bona part, quasi el pes principal, de l'organització. Tributem-lo així mateix a l'aristòcrata donador de la Copa i a totes les entitats i particulars que amb els premis oferts han contribuït més que ningú a l'èxit obtingut. I, encara que sigui una immodestia, puix surt la lloança d'un individu del nostre CENTRE, jo crec que havem d'aplaudir a la Junta de la nostra Secció i a quants l'han ajudada, que durant una pila de dies treballaren fins a altra hora de nit per assegurar la victòria del concurs, i als quals devem, per tant, un ben pregón agraïment. I fins deixeu-me ara compartir l'alegria d'aquest triomf amb els amics Lluís Valls i Albert Santamaría, que són els vers fundadors de la Secció i que avui poden estar orgullosos de la llur obra, de la que se'n parlà per primera volta, com un somni irrealitzable, allà en el Desert de Sarrià, mentre esperaven que jo tornés d'una visita que hi tinguí de fer. Reunit aviat amb ells, i posat en antecedents de llurs propòsits, tots tres continuàrem entre rialles la conversa, i deixàrem volar la fantasia, i parlàrem de tots els sports coneguts, i acabàrem proposant-nos practicar també l'aviació com a medi de poder volar les nostres persones com les fulles corsecades que un vent fret feia caure i enlaire bona estona sostenia. A ésser supersticiosos, bé podíem pensar que les nostres idees, com aitals fulles, no eren més que cosa morta, i així ho haguérem de sospitar després quan, a l'exposar-les aquí, companys nostres les rebutjaren; però vingué un dia en que el CENTRE EXCURSIONISTA s'adonà de llur valor, i, donant-les-li tota l'importància que tenien, les concretà en forma, aconseguint tot seguit, com he apuntat més amunt, triomfs ben remarcables, per a satisfacció

nostra, sí, però per a gloria de la nostra societat, que va amparar-les.

Així, vosaltres, els *équipiers* de la nostra darrera cursa, podeu estar personalment satisfets de l'èxit que haveu obtingut; però la gloria i l'honor són per a la societat que va escollir-vos i enviar-vos. Perquè vosaltres, sols, no representeu res : és la societat que us ampara, i suma els esforços de tots, la que val i representa. Vosaltres passareu, però la societat continuarà victoriosament sa via : les vostres persones queden anul·lades davant la col·lectivitat de que formen part.

Així, vosaltres, els guanyadors de la Copa, vosaltres sols, res en absolut representàrieu ni ara ni mai; però sempre ho sereu tot si us ampara i dirigeix la formosa i benefactora institució de la Casa de Família, aqueix casal que és una gloria de Barcelona, aqueix casal que immortalitzarà a son ínclit fundador. Lo mateix dic als *équipiers* de les altres societats, totes elles benemèrites, quiscuna en son ram, totes elles dignes d'elogi, consideració i admiració.

I, per acabar, vosaltres, corredors, que veniu a cercar el merescut premi, permeteu-me que us felicití de cor, que us encoratgi a continuar enfortint-vos, que us demani no oblideu d'anar a recórrer, un dia, el camí on triomfàreu, i us pregui que, a l'anar-hi, no deixeu de cercar les bel·leses de la muntanya de Sant Llorenç del Munt, digne d'ésser visitada i admirada de tot-hom. I vosaltres, exploradors, permeteu-me que us saludi, per a quan deixeu l'uniforme, com els excursionistes de demà, i us recomani que continueu educant-vos sots la regla dels vostres estatuts, que us conduiràn a ésser excel·lents patricis. I vosaltres, companys del CENTRE EXCURSIONISTA, felicitau-vos, i felicitem-nos tots plegats, d'aquests èxits, i siguin ells esperons que ens determinin a seguir amb fe i perseverancia aparellant l'educació física, que fa forts els pobles, amb l'educació cultural, que és lo que els dignifica.

JOAN DANÈS VERNEDAS

Una ovació entusiasta coronà el ben escrit treball del Sr. Danès, essent aquest molt felicitat.

El secretari de la Secció, D. Rosèn Moretó, llegí llavors la seva *Memoria* referent a l'acte, la qual, així com els anteriors treballs, transcrivim a continuació:

Discurs del senyor secretari de la Secció de Sports

La Secció de Sports de Muntanya del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA, responent a la finalitat perquè fou creada, ha orga-

nitzat, en els sis anys que compta d'existència, diferents Concursos, revestint tots gran importància, pels llocs on s'han efectuat i pels elements que hi han prestat llur cooperació. Emperò de tots ells n'hi ha un que, si hi cab, té més especial importància per sa naturalesa, per sa organització i per dar-se el cas d'ésser el primer que en aquesta forma s'ha portat a fi a Catalunya i també a Espanya: aquest és el que va tenir lloc el diumenge 20 de desembre de 1914 a la muntanya de Sant Llorenç del Munt.

Fins avui, tots els Concursos celebrats per la Secció, ho havien sigut a l'hivern i sobre la neu; però, no obstant, feia ja alguns anys que tractava la manera d'establir una cursa de resistència en alguna de les nostres aimades muntanyes. Amb tot, per diferents motius no es va poder portar a la realitat. Aquest any, a l'obrir-se novament el curs, es féu efectiva la resolució, aprovada en el curs anterior, d'inaugurar una serie de Concursos a la muntanya, en la seguretat que les societats sportives similars al nostre CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA ens secundarien organitzant-ne per llur part d'altres en alguna de les nostres serralades, a les quals cooperaríem per la nostra voluntat i per deutes de germanor. Acordà, doncs, instituir un premi que hauria de correr's en cursa de resistència a peu i per equips compostos de tres individus, i que dita cursa, dat l'avançat de l'estació (puix es tractà de fer-la per la tardor), no podia celebrar-se més que a la muntanya de Sant Llorenç, muntanya que reunia totes les condicions desitjables, per sa proximitat a Barcelona, per la facilitat de son accés i per ésser una de les més formoses amb que compta la nostra terra. Decidit que fou el lloc en que s'havia de celebrar la cursa, acordà la Secció instituir una Copa, que es nomenaria *Copa Sant Llorenç* (la qual havia de guanyar-se dos anys seguits, o bé tres alterns, per a sa completa possessió), i concedir tres medalles d'argent daurat al primer equip, tres medalles d'argent al segon, tres medalles de coure al tercer i tres medalles de coure al quart.

Ara bé: com que es tractava de la muntanya de Sant Llorenç del Munt, i essent les ciutats de Terrassa i Sabadell les més properes per llur situació topogràfica i comptant cada una d'elles amb un Centre Excursionista directament interessat en el millor èxit de la cursa, els exposàrem la nostra decisió per escrit i personalment, enviant delegats per entrevistar-se amb les Juntes Directives d'amdós Centres; mostrant aquests llurs conformitat i entusiasme en la cooperació.

La Secció, per sa part, comunicà a totes les societats sportives de Barcelona la celebració de dita prova, invitant-les a formar equips per prendre-hi part; i poc temps després d'oberta l'inscripció eren

LA CASTELLASSA

MONESTIR DE SANT LLORENÇ DEL MUNT

ja nombrosos els equips formats, comptant-se alguns centres sportius que organitzaren curses de prova amb eliminatories per poder concórrer amb èxit i amb major lluïment per a llurs institucions respectives.

Mentrestant, la Junta, treballant sens descans ni desmais en l'organització, visità al senyor comte de Sant Llorenç, qui, amb un despreniment que l'honra, oferí costejar la Copa; i també a societats i particulars, alguns dels quals donaren premis per als corredors, contribuint amb llurs donatius a donar més importància a la carrera.

Per sa part, el Centre de Terrassa obtingué un premi de son Ajuntament; instituint dit Centre, així com el de Sabadell, premis especials per a sos equips locals i altres premis de caràcter general.

Augmentant de dia en dia l'expectació i l'entusiasme per la cursa, arribà l'assenyalat per a la mateixa; i, malgrat mostrar-se el temps boirós i emplujat (tal volta per aunar-se a les dificultats naturals del trajecte de cursa), no féu pas decaure l'ànim dels corredors, sinó que serví per estimular-los, contribuint a que fos més sorollosa llur victòria. Dels trenta equips inscrits anticipadament, se'n presentaren, per fer l'inscripció definitiva, en el lloc de sortida, vint-i-quatre, procedint-se seguidament al sorteig dels números que per ordre havien de prendre la sortida; i, finit el sorteig, va donar-se aquesta amb intervals d'un minut i d'un minut i mig. Previament, i amb el temps precís per ocupar el lloc respectiu i designat abans, sortiren els representants dels centres, societats sportives i particulars a qui la Junta organitzadora havia encomanat els càrrecs de jutges, comissaris, controls i cronometradors; desplegant tots ells un zel i una activitat, dintre de llur respectiu comès, dignes de lloança, i contribuint a l'ordre i a la bona marxa de la festa.

El recorregut a fer aquest primer any de la Copa, era el següent: sortida de Terrassa, carretera de la Barata fins prop del quilòmetre 5 (Forn de Calç); creuar la riera i pujar a càn Solà; d'allí al Cavall Bernat (descans : 10 minuts, temps neutralitzat); del Cavall Bernat, per la carena, fins al cim de Sant Llorenç (1 hora de descans, temps neutralitzat); i retorn pel mateix camí sens descans obligatori.

La sortida va començar a les deu i tres minuts del matí, i a les dotze i minuts arribà el primer equip, de retorn, a la meta, essent de remarcar la rapidesa amb que havia fet el trajecte; apareixent després, successivament i amb curts intervals de temps, altres equips; dant-se el cas molt notable que cap equip dels que hi prengueren part fes el recorregut total en més de tres hores.

Els equips feren dit recorregut : el núm. 1, *Ateneu*, en 1. 53' 43"; 3, *Escola segona*, 1. 58' 16"; 4, *Tranquils*, 1. 38'; 6, *Puigmal*, 2. 41' 59";

8, *Vallesenc*, 2. 23' 14"; 9, *Tibidabo*, 2. 44' 21"; 10, *Catalunya*, 2. 20' 13"; 11, *Esperanto*, 2. 33' 28"; 12, *Singlà*, 1. 57' 30"; 14, *Amo*, 2. 46' 22"; 15, *Dauí*, 2. 25' 35"; 16, *Sempre avant*, 2. 22' 51"; 17, *Escola primera*, 2. 22' 20"; 18, *La Granota*, 2. 36' 11"; 19, *Naturamanto*, 2. 51' 56"; 20, *Monteau*, 2. 15' 15"; 22, *Audaz*, 1. 48' 8"; 23, *Drac*, 2. 16' 38"; 24, *Veloz*, 1. 55' 31". Els equips núm. 2, 7, 13, i 21, no acabaren la cursa.

Foren els guanyadors : l'equip núm. 4, de l'Atlètic Sporting Club, primer premi; equip núm. 22, de l'Atlètic Sporting Club, segon premi; equip núm. 1, de l'Ateneu Enciclopèdic, tercer premi; equip núm. 24, de l'Atlètic Sporting Club, quart premi; equip núm. 12, del Centre Excursionista de Terrassa, quint premi; equip núm. 3, dels Exploradors Barcelonesos, sisè premi; etc., etc.

Restava tant sols a la Secció el fer públic son agraïment a tots quants cooperaren a tant bell espectacle : als que ocuparen càrrecs, per l'exacte compliment de llurs obligacions; als donadors de premis, que amb llur desprendiment contribuïren a estimular els concursants; a les entitats sportives, per llur cooperació i llur interès de fornir equips que hi prenguessin part activa; i, per fi i principalment, als corredors, al esforç personal dels quals es deu l'èxit grandios que ha tingut aquesta prova sportiva que tanta ressonancia implica : aficionats avui, professionals demà, són els cridats a regenerar la nostra joventut, portant-la, pel camí del sport, a ésser útil a l'humanitat i a la patria.

A tots la Secció de Sports de Muntanya del CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA us obre els seus braços, oferint-vos un lloc entre els seus socis perquè amb ells pugueu gaudir de les bel·leses naturals de les nostres grandioses encontrades.

ROSÈN MORETÓ

També fou molt aplaudit.

Seguidament se dona compte del veredict del Jurat i es procedeix al repartiment dels premis, essent cridats per equips els guanyadors, als qui s'entrega, en mig d'aplaudiments i felicitacions, la recompensa tant victoriosament guanyada.

VEREDICTE

Equips	Hores	Minuts	Segons		
4	1	38		<i>Tranquils</i> : Casa Família . . .	{ Jaume Mestre Lluís Alcalde Rosèn Calvet
22	1	48	8	<i>Audaz</i> : Casa Família. . . .	{ Joan Deix Josep Pons Eduard Llovet
1	1	53	43	<i>Ateneu</i> : Ateneu Enciclopèdic	{ Emili Estradé Eladi Vidal Manuel Montguió
24	1	55	31	<i>Veloz</i> : Casa Família	{ Sebastià Mariné Elies García Eusebi Fortuny
12	1	57	30	<i>Sing'la</i> : Centre E. Terrassa.	{ Marc Sagués Lluís Gmfau Hipòlit Viñas
3	1	58	16	<i>Escola segona</i> : Boy-Scouts.	{ Joaquim Gimeno Guillem García Francesc Martínez
20	2	15	15	<i>Montcau</i> : Centre E. Terrassa	{ Francisco Badiella Joan Mach Valentí Camprubí
23	2	16	38	<i>Drac</i> : Club Natació	{ Lluís Cuadrada Joaquim Cuadrada Salvador Suqué
10	2	20	13	<i>Catalunya</i> : A. E. «Catalunya».	{ Emili Gili Maximinià Font Joan Martínez
17	2	22	20	<i>Escola primera</i> : Boy-Scouts	{ Ramón Soler Enric Moranchó Avinent
16	2	22	51	<i>Sempre Avant</i> : Boy-Scouts.	{ Francesc Martín Joan Latorre Joan Català
8	2	23	14	<i>Vallesenc</i> : Cercle R. Federal	{ Joan Moix Joan Manyosa Jaume Moratonas
15	2	25	35	<i>Dauji</i> : Club Natació. . . .	{ Francesc Arola Antoni Vila Joan Arola

Equips	Hores	Minuts	Segons		
11	2	33	28	<i>Esperanto</i> : Ekskursa Fakó.	{ Nicomedes Ullà Miquel Traveria Josep Peix
18	2	36	11	<i>La Granota</i> : C. E. CATALUNYA.	{ Joan Grases Miquel Badrinas Manuel Lix
6	2	41	59	<i>Puigmal</i> : C. E. CATALUNYA	{ S. Storberg Paul Haselhurst R. Wetzig
9	2	44	21	<i>Tibidabo</i> : A. E. «Catalunya»	{ Josep Castells Josep Soler Marià Vidal
14	2	46	22	<i>Amo</i> : Ekskursa Fakó . . .	{ Francisco Henrich Eusebi Pascual Pacià Pons
19	2	51	56	<i>Naturamanto</i> : Ekskursa Fakó.	{ Eusebi Tarrech P. Pons Manuel Benito

Els equips 2, 7, 13 i 21 no han acabat el recorregut.

Un cop repartits els premis, usà de la paraula el representant dels Boy-Scouts de Barcelona, D. Mario Giménez, pronunciant aquest eloqüent discurs:

SEÑORES:

Poco puedo decir después del brillante discurso del Sr. Danès. Estoy tan identificado con sus ideas, que gustoso pondría mi firma a sus palabras. Creo que todos estamos de acuerdo con él.

Pero no se trata de eso : yo digo algo más. No el principal problema, no el mejor procedimiento de regenerar la Patria : es el único problema, el único procedimiento.

Estando de esto convencido, ¿cómo no he de alabar la labor intensa, patriótica, que lleva a cabo el CENTRO EXCURSIONISTA DE CATALUÑA, así como las demás entidades afectas, organizadoras de estas carreras?

Tenedlo presente : la obtención de un solo atleta, la *fabricación* de uno solo de esta pléyade de muchachos fuertes, conocedores del terreno y de las bellezas del país, disciplinados socialmente, es más efectiva para la regeneración de la Patria, *hace* más, que todo lo le-

gislado, que todos los folletos y conferencias encaminados a mejorar la cultura y la raza. Todos los códigos, todas las leyes encaminadas a la ansiada regeneración física y moral, nada valen : siempre incumplidas, poco conocidas, abandonadas con indiferencia, nada consiguen: ¿qué valor representan ante *la acción* de educar, ante el resultado obtenido al conseguir, por vuestra organización y fomento del excursionismo, esa porción de muchachos fuertes?

La vida es una lucha : desde la respiración, ese acto tan sencillo para nosotros, que es una matanza de millares de microorganismos que perecen en el pulmón al contacto del oxígeno y la sangre divididos; el crecimiento de las plantas luchando con las que las rodean; la vida social, la discusión, el comercio... todo en la vida es una lucha; y lo mismo el individuo que la familia, el pueblo, la provincia, la nación, para vencer en esa lucha han de ser fuertes, física, moral, intelectualmente; han de ser integralmente fuertes.

La fortaleza no se adquiere en un momento : *natura non facit saltus* en ninguna de sus manifestaciones.

La fortaleza se adquiere con la gimnasia : *ejercicio desarrolla*. Esta máxima es general en todos los órdenes de la vida : hasta en los metales. El hierro, esa substancia inorgánica, está demostrado que adquiere mayor resistencia cuando, estirado en ciertas condiciones cerca de su límite de elasticidad repetidas veces, este límite aumenta de valor : la gimnasia lo ha desarrollado. La acción del viento en los árboles da fortaleza a las maderas. Los ejercicios musculares desarrollan el cuerpo humano, etc. Esto en el orden físico.

Pues lo mismo sucede en el intelectual y moral : estudiando, observando, se desarrolla la inteligencia; aprendiendo, recordando, la memoria; haciendo, consiguiendo, queriendo, la voluntad; haciendo el bien, practicando la caridad, llevando a cabo, como hacen nuestros exploradores, alguna acción buena por día, se hace uno más bueno, se desarrolla la facultad de amar.

Vuestra obra, pues, es altamente patriótica : al ejercitar el excursionismo cultural, desarrolláis integralmente los músculos y vísceras; conociendo las montañas, las obras de arte, las bellezas del país, aprendéis, aumentáis vuestro cariño hacia ellas, aumentáis el amor a la Patria. ¿Cómo no he de alabar vuestra obra?

Yo os saludo en nombre de los Exploradores de España en Barcelona, y me complazco aprovechando esta ocasión, este motivo de contacto de ambas entidades, para deciros que desde hoy contadnos entre vosotros y con vosotros : suponednos desde luego adheridos a todas vuestras manifestaciones deportivas, y contad con nuestra ayuda para

Clif de Mn. Marián Faura

COVA DEL DRAC

los servicios en que podamos seros útiles : los exploradores no deseamos otra cosa, por todas partes, que ayudar.

Pero el Sr. Danès ha tocado otro asunto importante : la defensa nacional. Nada más cierto que lo dicho por él sobre la guerra.

El ideal supremo, el mayor ideal, sería todo el *súmmum* de cultura y todo el *súmmum* de fuerza para evitar que los demás pueblos, envidiosos de nuestra cultura, vinieran a arrebatárnosla.

El ideal para la defensa de una nación sería la supresión de los ejércitos permanentes, de los grandes ejércitos, de esa pesada carga de las naciones.

Parece una paradoja (¿verdad?) que en las actuales circunstancias, en que arde la guerra por todas partes, se diga semejante cosa, y más siendo como soy militar. Y no creáis que soy solo : todos mis compañeros, todos los oficiales, piensan de igual modo.

Convertid a todos los ciudadanos en atletas como los que aquí vemos, excursionistas, conocedores escrupulosos del terreno y de sus recursos, acostumbrados a acampar y vivaquear, hacer largas marchas, orientarse, sufrir inclemencias del tiempo y penalidades y privaciones sin enfermar; hacedlos además buenos tiradores, y coronadles con una disciplina a las leyes y una disciplina social y patriótica por convencimiento... y tendréis *todos soldados*, todos defensores del orden; toda la nación fuerte y toda la nación trabajando.

Con unos cuadros de organización y un pequeño ejército bastaría para ser respetados, pues al momento necesario todos serían útiles para la defensa de la Patria : ese sería el mejor y el más barato de los ejércitos.

Lo que sucede es que la nación, ninguna nación de Europa ni del mundo, están todavía capacitadas para tan bello ideal : sólo Suiza, esa nación que puede servirnos de ejemplo en muchas cosas (nosotros quizá podamos servirle en otras), es la única que se va orientando en ese sentido.

¿Cómo hemos de capacitarnos? ¿Cómo suprimir o aminorar los grandes ejércitos? Haciéndonos todos fuertes, todos útiles, todos excursionistas, todos conocedores del terreno, todos tiradores, todos disciplinados, todos amantes de la Patria, todos soldados.

Por tanto, esta sociedad lleva su grano de arena como nadie, señores del CENTRO EXCURSIONISTA. Yo os felicito : hacéis Patria.

Y no tengo más que decir.

MARIO GIMÉNEZ

Sorollosos aplaudiments premiaren les paraules del Sr. Giménez.

COPA SANT LLORENÇ DEL MUNT

I, per últim, tancà l'acte la presidència amb un brillant parlament remerciant a tots els assistents, i d'una manera especial a les entitats i associacions que han organitzat tots els equips que prengueren part en la cursa referida, així com assenyalant a la Secció de Sports alguns camins a emprendre perquè resultessin completes les seves tasques en benefici de l'excursionisme cultural i físic.

Recalcà la conveniència d'aquests exercicis sempre que vagin precedits d'una direcció competent, encoratjant-los en la llur tasca. Segueix dient el Sr. Torras que també faria una gran obra la Secció de Sports preocupant-se i fent tots els possibles per la formació d'un cos de guies, en totes les encontrades de la nostra terra, on pogués trobar l'excursionista ja no tant sols homes en els quals depositar tota sa confiança, sinó també la plena seguretat de no ésser explotat, com li succeeix avui alguna volta, que ha de satisfer preus inversemblants pels serveis que se li presten, no sempre, per desgracia, amb el zel que fóra de desitjar. Un cos d'aquesta mena facilitaria molt l'excursionisme, i no passaria lo que succeeix de tant en tant, que ens veiem obligats a visitar els paratges que an el nostre acompanyant li sembla bé, deixant de veure'n, en canvi, d'altres que en els nostres itineraris teníem apuntats.

També, com els anteriors, escoltà el Sr. Torras els grans aplaudiments que li tributà el bon nombre de consocis i convidats que omplenaven el saló d'actes de la nostra benvolguda associació.

Orgullosa pot estar la Secció de Sports de Muntanya de l'èxit obtingut en la primera cursa de resistencia, celebrada el dia 20 del passat desembre a la muntanya de Sant Llorenç del Munt. Desitgem que, lluny d'adormir-se en els llorers, aquests li serveixin d'esperó per seguir les seves tasques en benefici del desenrotllament físic del nostre jovent, tenint en compte que, segons una frase de Rousseau, «com més fort és el cos, millor obeeix; com més dèbil, més tiranitz».

El CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA i la Direcció del BUTLLETÍ deixen íntegra als respectius autors la responsabilitat dels treballs firmats.